

Rente —, men samtidig var Opgaven den at befri Administrationen og private for det aldeles unyttige og besværlige Skriverseri og Statskassen for en unødigt Udgift. Enhver, der har syslet med Forsøg paa at slaa sejlivet Formalisme for Panden, uden at nogen Realitet tager Skade derved, ved, at dertil hører et operativt Indsnit, der ikke giver Adskillelsen af sammenvoksede Tvillinger meget efter, og ingen, der blot et Par Gange har svedt over en saadan Opgave, kan undgaa at komplimentere Forslagsstilleren for den Naturlighed — ja, egentlig er Elegance det rette Udtryk —, hvormed han uden Ceremonier begraver det formelle, sikrer Loven om Aager dens uindskrænkede Gyldighed og rækker Statskassen dens Krone pr. Stk. af Bevillingen og 1,000 Kr. i Bespærelser om Aaret for Papir og Trykning, rent bortset fra Indskrænkningen af unyttig og tidsspildende Ekspedition. Men jeg vil gerne udvide dette Synspunkt en Smule. Forslagsstilleren antyder det kun ganske diskret, men efter hele min Stilling til Embedsmaskineriets Overfyldning med Papir finder jeg Anledning til at understrege lidt mere, hvad dette Lovforslag betyder. Det er en Breche slaaget i et System eller i alt Fald en lille Revne, hvor en Kile kan sættes ind og udvide det aabne Rum. Rentebevillingerne, saaledes som de gives nu, ere nemlig aldeles typiske. I een Henseende adskille de sig fra det sædvanlige, og det til deres Fordel. Saa vidt jeg har kunnet opdage, have de ikke affødt særlige Honorarer til nogen enkelt Mand, hverken for at vaage over, at Teksten eller at Taksten er rigtig, saadan som det oplystes forleden Dag for Statstidendes Vedkommende, eller for at fordele Bevillingerne til Amtmændene, saaledes som jeg har haft Fornøjelsen at nævne flere Eksempler paa med Hensyn til andre Grene af Administrationen, eller for at „skønne“ over et eller andet. I Finanslovsforslagets Anmærkninger Sp. 567—68 til § 2 i Finansloven vil man finde et meget interessant Skøn, som honoreres med 800 Kr. aarlig, medens der efter de Bestemmelser, det refererer sig til, ikke er mere Skøn end bag paa min Haand. Altsaa, i den Henseende adskille disse Bevillinger sig fordelagtigt fra de almindelige Papir- opfyldninger i Centraladministrationen, men ellers er det der alt sammen: det sejlivede Papirvæsen, som de, der gaa i det, betragte som Arbejde; Ekspeditionernes Tal er i det mindste tre Gange saa stort som samtlige Ekspeditioners Antal aarlig i hele Handelsministeriet efter Handelsministerens egne

Opgivelser; Omkostningerne og Tidsspildet — alt det typiske er der. Men naar man i Dag ser, hvor selvindlysende det forekommer os alle, at det falder bort, blot den, der slaar Slaget, vil have, det skal ramme, og forstaar at føre sin Kølle, saa den rammer, kunne vi nok haabe paa i Fremtiden at slippe for at høre saadanne Almindeligheder som dem, den højtærede Finansminister beærede mig med, da han skulde tage Stilling til mit Forslag om Bespærelser indenfor Administrationen. Det Løfte, han senere gav om Nedsættelse af en Toldkommission med et Mandat, der udvidedes til at optage ogsaa Spørgsmaalet om Decentralisation og Bespærelser, var allerede noget bedre. Det var nemlig et Skridt henad den rigtige Vej. Ministrenes og Folketingets Medvirking er nødvendig, hvis vi skulle længere hen ad den Vej; men hvor der er en Villie, der er der ogsaa en Vej.

Forslagsstilleren (*Deuntzer*): Jeg skal blot i Anledning af de faldne Udtalelser bemærke, at det følger af Lovforslaget, at hver Gang der kommer en ny Obligation til Tinglæsning, maa der ses efter, og hvis det er nødvendigt, maa man have Rentebevilling. Derimod ved gamle Obligationer, som komme ind, og som betinge højere Rente end 4 pCt., dog ikke over 6 pCt., behøves der ikke Rentebevilling. I øvrigt tillader jeg mig at takke for den venlige Modtagelse, Lovforslaget har faaet. Jeg tør maaske derefter haabe, at det vil lykkes at føre det igennem i Rigsdagen.

Indenrigsministeren (*Jensen-Sonderup*): Det ærede Medlem for Præstø Amts 3die Valgkreds (Andreasen) gjorde en Henstilling om, at man skulde være noget forsigtig med disse Rentebevillinger og navnlig gøre, hvad man kunde, for at ikke f. Eks. Lensbesiddere herefter skulde skaffe sig Adgang til at forhøje Renten. Jeg finder Anledning til at understrege, at her ikke er Tale om nogen som helst Forandring med Hensyn til Reglerne om Rentebevilling, afset fra en Simplificering. Men dernæst gør jeg opmærksom paa, at der ikke er Tale om at søge Bevilling til at tage højere Rente end 4 pCt., saa det er ikke Lensbesidderne eller dem, der laane ud, der skulde søge om en saadan Bevilling, men det er Laantagerne, der søge om Tilladelse til at svare højere Rente end 4 pCt. Jeg ved ikke, om det i det hele taget kunde praktiseres, at man skønnede over, hvorvidt der var Grund til, at de, som laante Kapitaler ud, skulde have mere i Rente